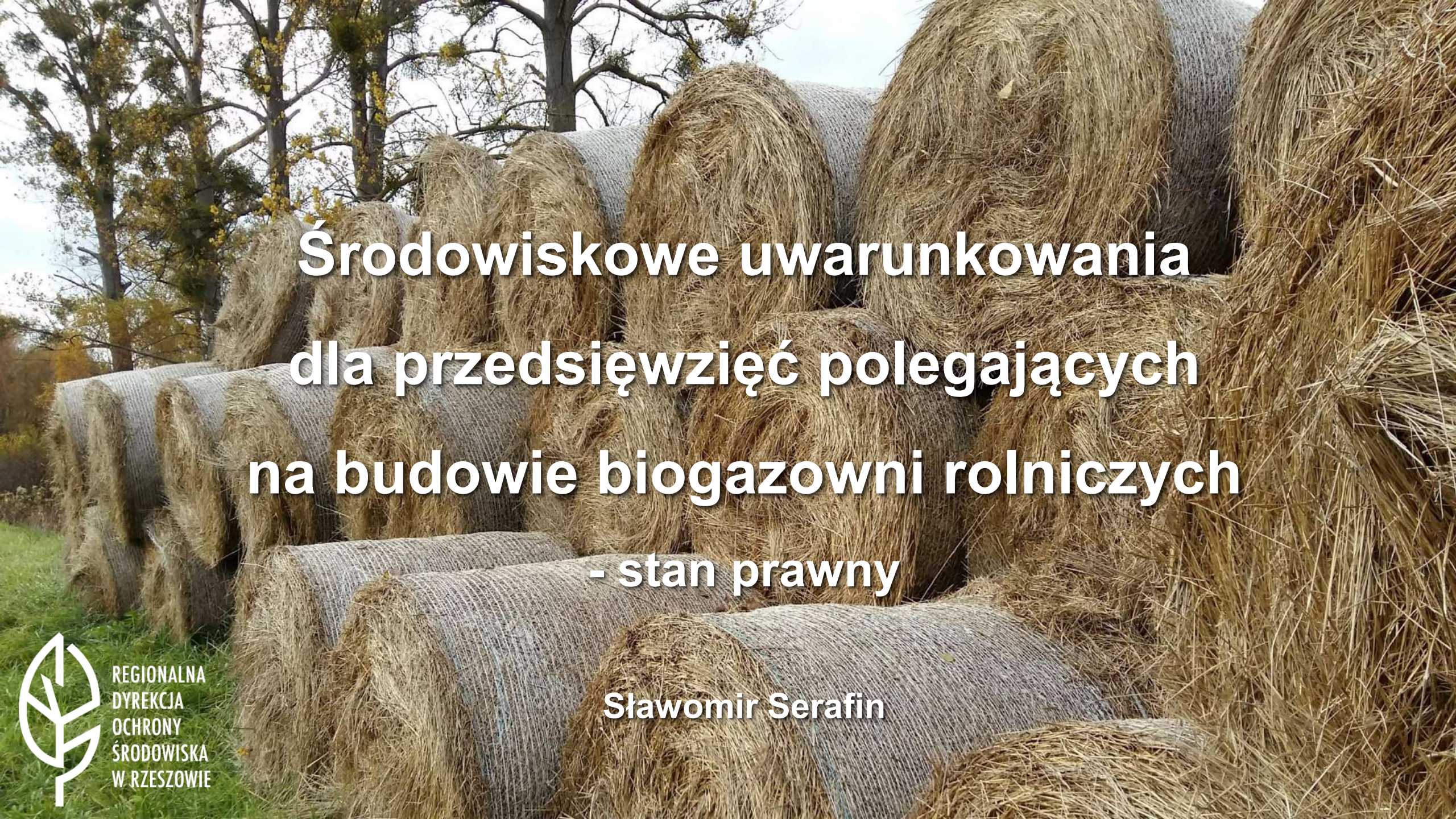

Środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięć polegających na budowie biogazowni rolniczych

- stan prawny

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Sławomir Serafin

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie powstała na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Odpowiadamy za **realizację polityki ochrony środowiska w województwie podkarpackim** w zakresie:

- **kontroli procesu inwestycyjnego** poprzez m. in. przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko;
- **ochrony przyrody**, w tym m. in. obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody;
- **zapobiegania i naprawy szkód w środowisku**.

Kładziemy nacisk na **zapewnienie zachowania standardów jakości środowiska, zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, przywrócenie lub utrzymanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz usprawnienie systemu zarządzania informacją o środowisku**.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Współcześnie Polska znajduje się w fazie dynamicznej **transformacji energetycznej**, której kierunki rozwoju wyznaczane są zarówno przez **wytyczne polityki klimatycznej Unii Europejskiej**, jak i **krajowe uwarunkowania bezpieczeństwa energetycznego**.

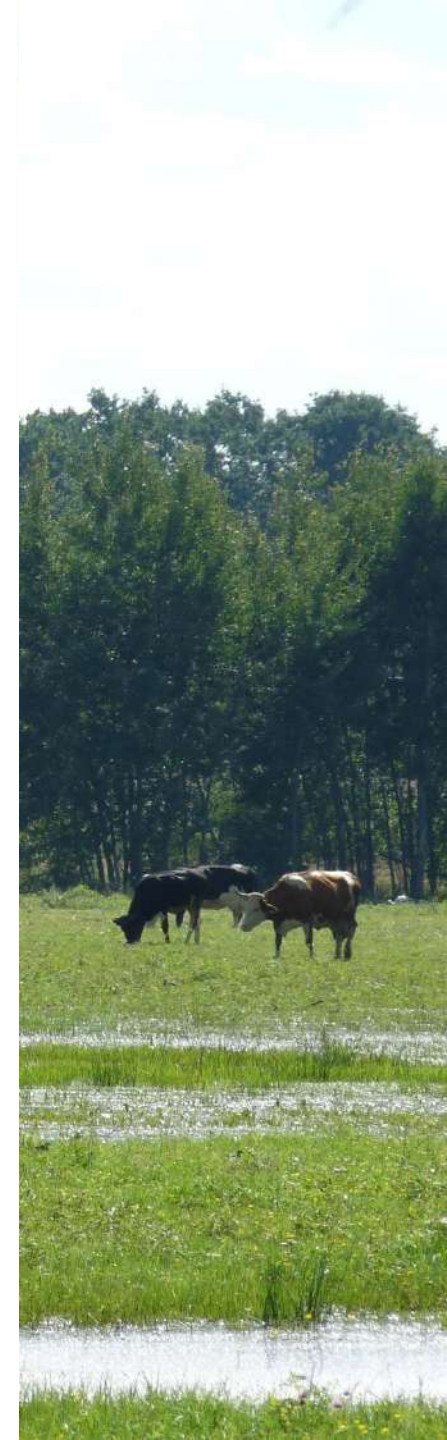
W tym szczególnie złożonym sektorze gospodarczym, **biogazownie rolnicze** stanowią technologię o podwójnym potencjale:

- stanowią bardzo **stabilne i dobrze sterowalne źródło energii odnawialnej**;
- oferują efektywne **rozwiązanie problemów utylizacji odpadów** z produkcji agro-spożywczej.

Według danych z końca 2024 roku, w Polsce funkcjonowały **442** instalacje biogazowe, z czego **174** sklasyfikowano jako typowe biogazownie rolnicze, a 73 jako mikrobiogazownie o mocy do 50 kW. Liczby te, choć wykazują trend wzrostowy – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa prognozował funkcjonowanie 189 instalacji rolniczych do lipca 2025 roku. Ten stan rzeczy nie odzwierciedla pełnego potencjału surowcowego polskiego rolnictwa. Jedną z podstawowych barier rozwojowych jest przewlekłość i nieprzewidywalność procesu inwestycyjnego.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

System rozwiązań prawnych w zakresie biogazu rolniczego charakteryzuje się **rozproszeniem regulacji** pomiędzy przepisami prawa energetycznego, prawa ochrony środowiska, prawa rolnego czy przepisów o planowaniu przestrzennym.

Fundamentalną kwestią pozostaje **ustalenie statusu instalacji**, tj. czy będzie to **biogazownia rolnicza** czy **biogazownia „inna”** (np. **komunalna, utylizacyjna**). Status prawny instalacji będzie determinować proceduralną ścieżkę administracyjną.

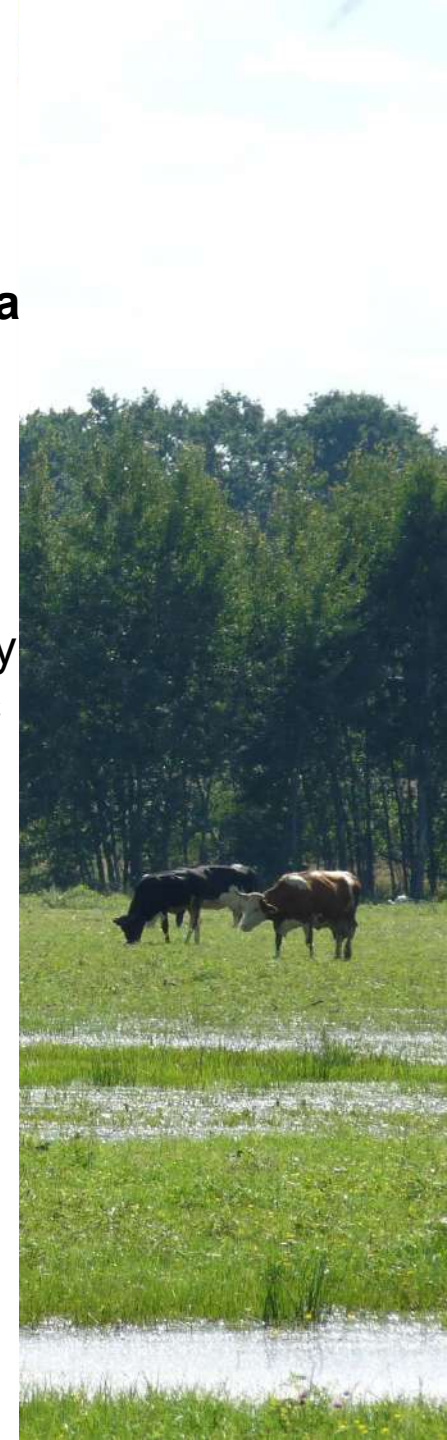
Zgodnie z ustawą o odnawialnych źródłach energii (OZE), działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego jest **działalnością regulowaną**, wymagającą wpisu do rejestru prowadzonego przez Dyrektora Generalnego KOWR.

Status biogazowni rolniczej jest ściśle powiązany z **rodzajem stosowanych substratów**. Aby instalacja mogła korzystać z preferencji przewidzianych dla rolnictwa, **wsad musi pochodzić z surowców rolniczych**, odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych rolnictwa lub odpadów z przetwórstwa rolno-spożywczego.

Wprowadzenie odpadów komunalnych lub osadów ściekowych do procesu fermentacji pozbawia instalację statusu rolniczej i przenosi ją w reżim przepisów ustawy o Odpadach. Taka instalacja staje się **instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych**, co z kolei wiąże się ze znacznie bardziej rygorystycznymi wymogami środowiskowymi.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Specustawa Biogazowa 2023 – ułatwienia inwestycyjne

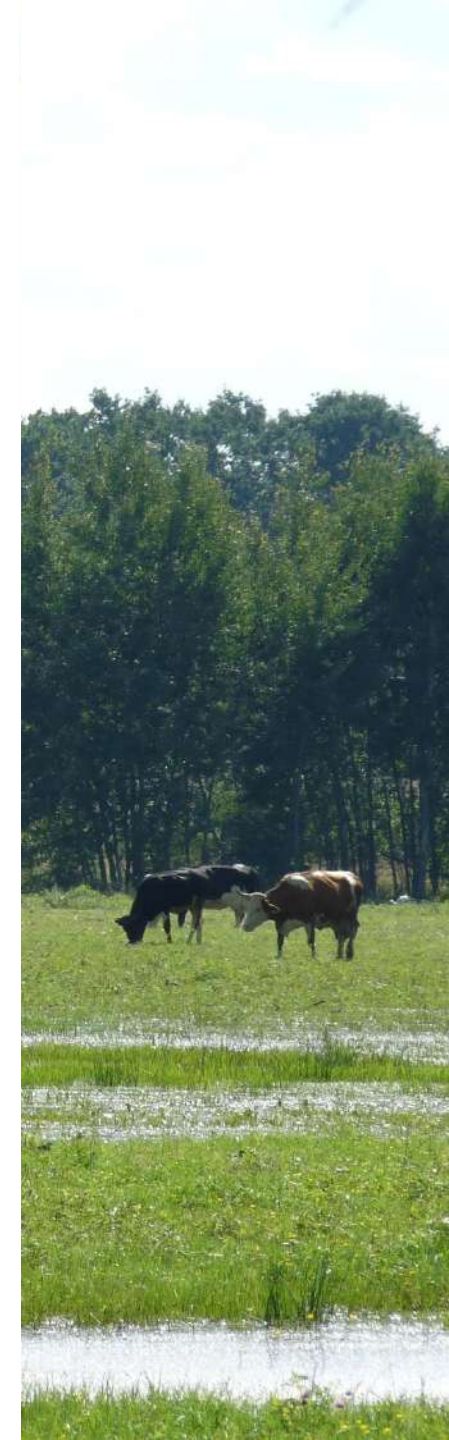
Ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz. U. 2023 poz. 1597) stanowi fundamentalną zmianę w podejściu państwa do inwestycji w OZE na terenach wiejskich.

Ustawa określa **szczególne zasady oraz procedury przygotowania i realizacji biogazowni rolniczych i zasady postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę biogazowni rolniczych**, mające na celu ułatwienie i przyspieszenie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także warunki dotyczące wykonywania działalności w tych biogazowniach

Analiza art. 4 ust. 1 specustawy wskazuje, że **nie każda biogazownia zlokalizowana na wsi skorzysta z ułatwień**. Ustawodawca ograniczył beneficjentów do podmiotów ściśle związanych z rolnictwem (gospodarstwa rolne, grupy producentów, spółdzielnie energetyczne) oraz instalacji wykorzystujących określony wolumen substratów własnych. Jest to mechanizm zabezpieczający przed niekontrolowaną budową przemysłowych biogazowni utylizacyjnych przez podmioty zewnętrzne pod płaszczykiem działalności rolniczej.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Art. 6. 1. Przeznaczenie terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, **przewidujące możliwość lokalizacji zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją, lub magazynowaniem umożliwia również lokalizację biogazowni rolniczej** spełniającej warunki określone w art. 4 ust. 1 realizowanej przez podmiot uprawniony wykonujący działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5, chyba że:

- 1) ustalenia tego planu zakazują** lokalizacji takich biogazowni rolniczych;
- 2) powierzchnia gruntów rolnych** planowanych do przeznaczenia pod biogazownię rolniczą **jest większa niż 1 ha**;
- 3) zmiana przeznaczenia gruntów rolnych wymaga uzyskania zgody**, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

- **biogazownia rolnicza** spełniająca wymogi ustawy **może być realizowana na gruntach rolnych**, nawet jeśli MPZP nie przewiduje funkcji przemysłowej, pod warunkiem że **teren jest przeznaczony pod zabudowę zagrodową lub produkcję rolną**. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy plan *expressis verbis* zakazuje lokalizacji biogazowni.
- grunty rolne klas I-III mogą być wykorzystane pod budowę biogazowni **bez konieczności uzyskiwania zgody ministra na odrolnienie**, o ile powierzchnia inwestycji **nie przekracza 1 ha**. Jest to znaczące ułatwienie proceduralne i finansowe skutkujące **brakiem konieczności uiszczania opłat za wyłączenie z produkcji rolnej** (art. 10 specustawy zmieniający art. 2 ustawy o ochronie gruntów).

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (u.o.z.e.), **biogazownia rolnicza to instalacja** odnawialnego źródła energii w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy z 20.02.2015 r. o odnawialnych źródłach energii **służąca do wytwarzania biogazu rolniczego, energii elektrycznej z biogazu rolniczego, ciepła z biogazu rolniczego lub biometanu z biogazu rolniczego.**

Z kolei **biogazem rolniczym** jest gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej substratów opisanych w art. 2 pkt 2 u.o.z.e. (z wyłączeniem biogazu pozyskanego z odpadów komunalnych, ze składowisk odpadów, a także z substratów pochodzących z oczyszczalni ścieków innych niż wymienione w art. 2 pkt 2 lit. b u.o.z.e.).

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Art. 2 pkt 2 u.o.z.e.

biogaz rolniczy – gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej:

- a) produktów rolnych oraz produktów ubocznych rolnictwa, w tym odchodów zwierzęcych,
 - b) b) produktów z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego i produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z tego przetwórstwa, w tym z przetwórstwa i produkcji żywności, pochodzących z zakładów przemysłowych, a także z zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których jest prowadzony rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków,
 - c) c) produktów spożywczych przeterminowanych lub nieprzydatnych do spożycia, d) tłuszczów i mieszanin olejów z separacji olej/woda zawierających wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze,
 - d) e) biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne,
 - e) f) odchodów zwierzęcych pozyskanych z działalności innej niż rolnicza
- z wyłączeniem biogazu pozyskanego z odpadów komunalnych, ze składowisk odpadów, a także z substratów pochodzących z oczyszczalni ścieków innych niż wymienione w lit. b;

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 12 października 2023 r.

w sprawie szczegółowej listy substratów możliwych do wykorzystania w biogazowni rolniczej

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz. U. poz. 1597) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się szczegółową listę substratów możliwych do wykorzystania w biogazowni rolniczej spełniających warunki określone w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu, z podziałem na:

- 1) biomasę w postaci odchodów zwierzęcych, słomy i innych, niebędących niebezpiecznymi, naturalnych substancji pochodzących z produkcji rolniczej lub leśnej,
 - 2) inne substraty niezagrożające zdrowiu ludzi, zwierząt lub środowisku, z wyszczególnieniem przedmiotów lub substancji, które spełniają warunki uznania za produkt uboczny
- która stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *R. Telus*

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Rodzaje procedur ocen oddziaływania na środowisko

- **procedura oceny strategicznej** – ocena skutków wykonania dokumentów (np. plan ogólny gminy, plan zagospodarowania przestrzennego, koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju) – art. 46 ustawy o.o.ś.
- **procedura oceny indywidualnej** – ocena skutków realizacji przedsięwzięć (złożony proces którego skutkiem jest wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach)
- **procedura oceny transgranicznej** – ocena skutków transgranicznych (dokumentów lub przedsięwzięć realizowanych w kraju oraz dokumentów i przedsięwzięć realizowanych za granicą)

W ramach procedury indywidualnej wyróżniamy:

- **procedurę podstawową.**
- **procedurę uzupełniającą** – ponowną ocenę,
- **procedurę „naturową”.**

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

POJĘCIE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla przedsięwzięć mogących **zawsze znacząco** oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących **potencjalnie znacząco** oddziaływać na środowisko.

Przedsięwzięcie – to zamierzenie budowlane lub inna ingerencja w środowisko polegająca na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin.

Przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się **jako jedno przedsięwzięcie**, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty. W związku z powyższym, jeżeli występują powiązania technologiczne takie jak np.: wspólna droga dojazdowa, wjazd czy infrastruktura techniczna, należy łączyć inwestycje w jedno przedsięwzięcie. Przedsięwzięcia należy łączyć również w przypadku, kiedy są różni inwestorzy. Łączenie przedsięwzięć dotyczy inwestycji na każdym etapie realizacji (planowanych, realizowanych i zrealizowanych)

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Rodzaje przedsięwzięć wymagających decyzji środowiskowej

Szczegółową listę tych przedsięwzięć zawiera rozporządzenie Rady Ministrów dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Rozporządzenie enumeratywnie wylicza dwie zasadnicze grupy przedsięwzięć, tj.:

- rodzaje przedsięwzięć mogących **zawsze znacząco** oddziaływać na środowisko,
- rodzaje przedsięwzięć mogących **potencjalnie znacząco** oddziaływać na środowisko.

Jeżeli organ właściwy do wydawania decyzji środowiskowej dla danego przedsięwzięcia stwierdzi, że planowane przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do żadnej z grup wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów, powinien albo **odmówić wszczęcia postępowania**, albo **wszczęte postępowanie umorzyć** z powodu bezprzedmiotowości sprawy.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Biogazownie rolnicze – mogą być kwalifikowane do **przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko**, ujętych w § 3 ust. 1 rozporządzenia ooś w następujących punktach:

pkt 47 - instalacje do produkcji paliw z produktów roślinnych, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej;

pkt 82 - instalacje związane z przetwarzaniem w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach **odpadów**, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 41-47, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej, a także miejsca retencji powierzchniowej odpadów oraz rekultywacja składowisk odpadów;

pkt 54 - zabudowa przemysłowa lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, **o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:**

a) **0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody**, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy,

b) **1 ha na obszarach innych** niż wymienione w lit. a.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Biogazownie rolnicze, w przeciwieństwie do nierolniczych, **nie wymagają obligatoryjnie sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko**. Natomiast zgodnie z art. 62 ustawy ooś **wymagają opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia (KIP)**

Należy mieć jednak na uwadze, że zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś **przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko** wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego **zawsze znacząco** oddziaływać na środowisko;
- 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, **jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 albo jeżeli o jej przeprowadzenie wystąpi podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia lokalizowanego na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.**

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Wyjątkiem od uzyskania decyzji środowiskowej są instalacje do wytwarzania biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy elektrycznej **nie większej niż 0,5 MW** lub wytwarzające ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej. Należy jednak pamiętać, że **wyjątek od uzyskania DUŚ dotyczy wyłącznie** instalacji o mocy elektrycznej nie większej niż **0,5 MW**, których powierzchnia nie przekracza **0,5 ha** na obszarach objętych ochroną przyrody oraz **1 ha** na obszarach pozostałych.

Biogazownie lub biometanownie nierolnicze niezależnie od mocy instalacji będą zobligowane do uzyskania duś, gdy np. skala przetwarzania: odpadów będzie większa niż 10 Mg/dobę.

Wniosek o wydanie duś, jeżeli jest wymagana, dla biogazowni rolniczej kieruje się do organu gminy – odpowiednio **wójta, burmistrza albo prezydenta miasta**. W toku postępowania właściwy **organ zasięga opinii i uzgodnień** ze strony organów współdziałających, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ), Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, organu właściwego w sprawach ocen wodnoprawnych, a w przypadku instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego – również z właściwego Starosty lub Marszałka.

Mimo złożenia przez inwestora KIP, w trakcie postępowania **organ może nałożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu**. Wówczas po wydaniu postanowienia przez organ gminy o zakresie i obowiązku sporządzenia raportu, konieczne jest sporządzenie raportu i ponowne jego zaopiniowanie i uzgodnienie z organami współdziałającymi.

W praktyce dla wniosków o wydanie duś z przedłożonym KIP, w przeważającej większości wydawane są **postanowienia o konieczności sporządzenia raportu ooś**.

Decyzja środowiskowa jest wiążąca w całym procesie inwestycyjnym i wpływa na późniejszą decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu czy pozwolenie na budowę. Jak wynika z art. 86 uooś, duś wiąże organy:

- 1) wydające decyzje określające warunki korzystania ze środowiska w zakresie, w jakim ma być uwzględniona przy wydawaniu tych decyzji;
- 2) wydające decyzje, o których mowa w art. 72 ust. 1 uooś;
- 3) przyjmujące zgłoszenia, o których mowa w art. 72 ust. 1a uooś.

Opracowana na potrzeby biogazowni rolniczej **karta informacyjna przedsięwzięcia, powinna spełniać wymogi art. 62a uooś**. Z kolei Organ prowadzący postępowanie ws. duś, jak również organy opiniujące, stanowisko o konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko zajmują po uwzględnieniu łącznie uwarunkowań, o których mowa w art. 63 ust. 1 uooś.

Natomiast wymogi co do zawartości **Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko określa art. 66 ustawy ooś**.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Mając na uwadze doświadczenie RDOŚ wynikające ze współuczestniczeniu w procedurach związanych z uzyskiwaniem duś dla biogazowni rolniczych, **najczęstszymi problemami** występującymi w tych procedurach, skutkującymi koniecznością wezwań do uzupełnienia dokumentacji środowiskowej są następujące zagadnienia:

- **analiza możliwości wykorzystania wskazanych odpadów**, w procesie produkcji biogazu rolniczego, mając na uwadze definicję określoną w art. 2 ust. pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2024 r., poz. 1361 ze zm.), w szczególności odpadów z grup: 16, 19 i 20, ewentualne uzasadnienie możliwości ich wykorzystania;
- **określenie ilości i pojemności zbiorników na biogaz** oraz odniesienie się do zapisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz.138), w kontekście ilości magazynowanego biogazu;

- przedstawienie jednoznaczne **bilansu masowego** wprowadzanych do procesu substratów i produktów procesu;
- wskazanie **sposobów i miejsca magazynowania poszczególnych substratów**, uwzględniając ich charakter
- **określenie parametrów** wszystkich planowanych: budynków, zbiorników, silosów, obiektów i urządzeń (m. in. pojemność, powierzchnia);
- **określenie, jakie procesy przetwarzania odpadów będą prowadzone na terenie przedsiębiorstwa**; podanie procesów przetwarzania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 1 bądź 2 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2023 r., poz. 1587 ze zm.), podanie ilości przetwarzanych odpadów (Mg/rok i Mg/dobę);
- **przedstawienie parametrów kogeneratora i pochodni** (m. in. moc elektryczna i ciepła, wydajność, wysokość);

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

- **określenie sposobów ograniczających emisję substancji złośliwych podczas eksploatacji instalacji** biorąc pod uwagę m. in.: transport (mając na względzie ich charakter tj. stałe, płynne), rozładunek/załadunek i magazynowanie substratów, dozowanie i przekazywanie pomiędzy poszczególnymi elementami instalacji poszczególnych substratów i masy pofermentacyjnej, proces pasteryzacji (rozdrabnianie, homogenizacja), wywóz odpadów, odbiór pofermentu, proces suszenia masy pofermentacyjnej;
- **wskazanie miejsc/obiektów/powierzchni, gdzie powstające odcieki zbierane będą systemem kanalizacji odciekowej**; wskazanie etapu włączenia zebranych odcieków do procesu technologicznego;
- wyjaśnienie oraz uzasadnienie, przedstawiając stosowne obliczenia, że **pojemność projektowanych zbiorników pofermentacyjnych pozwoli na gromadzenie pofermentu** w okresie, kiedy nie będzie on mógł być stosowany jako nawóz;
- wskazanie sposobów **prowadzenia monitoringu** szczelności projektowanych zbiorników;

- wskazanie **zabezpieczenia środowiska gruntowo – wodnego** na wypadek rozszczelnienia się zbiorników magazynowych, fermentacyjnych, pofermentacyjnych na terenie biogazowni;
- **wyznaczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza** (kg/h, Mg/rok) na etapie eksploatacji przedsięwzięcia uwzględniając przykładowo m. in.: budynek obsługi i budynek magazynowo-garażowy, agregat prądotwórczy, kotłownię biogazową (podać moc kotła), pochodnię bezpieczeństwa, silosy substratów stałych, zbiorniki substratów płynnych, podajnik substratów stałych, proces separacji masy fermentacyjnej, miejsce magazynowania pofermentu, wraz z podaniem podstaw do jej wyznaczenia; przy wyznaczaniu tej emisji uwzględnić wszystkie substancje, które będą emitowane przez ww. źródła, w tym te o charakterze odorotwórczym, posiadające wartości odniesienia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r., Nr 16, poz. 87);
- **odniesienie się do możliwości wystąpienia konfliktów społecznych.**

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Formy ochrony przyrody, zajmują blisko 50% powierzchni województwa podkarpackiego, co świadczy o jego bardzo wysokich walorach przyrodniczych, w tym krajobrazowych.

- **parki narodowe:** 2, powierzchnia ok. 48,6 tys. ha
- **rezerваты przyrody:** 106, powierzchnia ok. 12 tys. ha
- **parki krajobrazowe:** 10, powierzchnia ok. 260 tys. ha
- **obszary chronionego krajobrazu:** 17, (ok. 465 tys. ha)
- **obszary Natura 2000:** łącznie 63 obszary (ok. 750 tys. ha)
- **pomniki przyrody:** 1791 obiektów, 32 obiekty grupowe
- **stanowiska dokumentacyjne:** 28 obiektów
- **użytki ekologiczne:** 390 obiektów
- **zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:** 11 obiektów

Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym (najwyższy w parkach narodowych i rezerwach przyrody) oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu. **Inwestowanie na terenach formach ochrony przyrody jest możliwe, ale ściśle ograniczone przez przepisy prawa.**

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

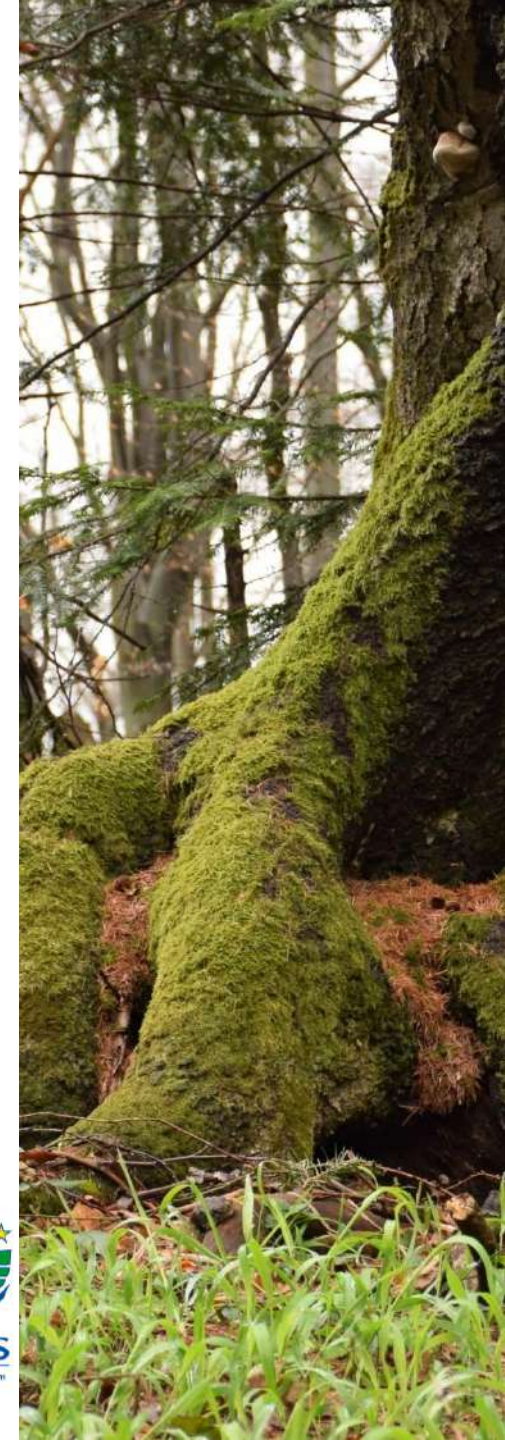

Park krajobrazowy

- obejmuje **obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe** w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju,
- tworzony w drodze uchwały sejmiku województwa, która zawiera szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (zamknięty katalog zakazów), wynikające z potrzeb jego ochrony,
- na podstawie ustawy o ochronie przyrody obowiązują generalne odstępstwa od zakazów (np. **zakazy nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego** w rozumieniu [art. 2 pkt 5](#) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym); uchwały sejmików ustanawiających dany park krajobrazowy mogą wprowadzić dodatkowe zwolnienia

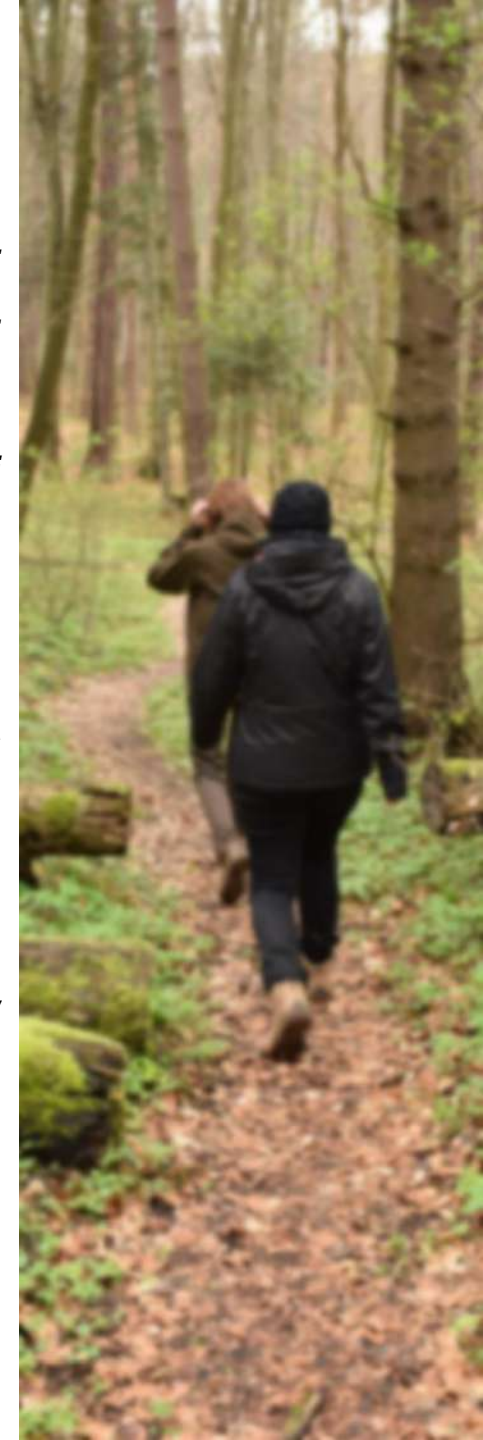

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Park krajobrazowy - przykładowe zakazy ustawowe:

- *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów [ustawy](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;*
- *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,*

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Jednym z istotniejszych, z punktu widzenia możliwości inwestowania, jest zakaz *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów [ustawy](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (czyli wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach). Od powyższego zakazu istnieje ustawowe zwolnienie - **dopuszcza się do realizacji przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, ale tylko takie, dla których przeprowadzono procedurę oceny oddziaływania na środowisko, która wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego.**

Obszar chronionego krajobrazu

- obejmuje tereny chronione ze względu na **wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach**, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych,
- wyznaczany w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa m.in. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony (zamknięty katalog zakazów),
- podobnie jak w przypadku parku krajobrazowego, ustawa o ochronie przyrody wprowadza generalne odstępstwa od zakazów, jak również dodatkowe odstępstwa mogą być wskazane w uchwałach sejmiku województwa, ustanawiających dany obszar chronionego krajobrazu

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Przykładowe zakazy ustawowe - bardzo podobne jak w przypadku parku krajobrazowego, np.:

- *zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów [ustawy](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;*
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

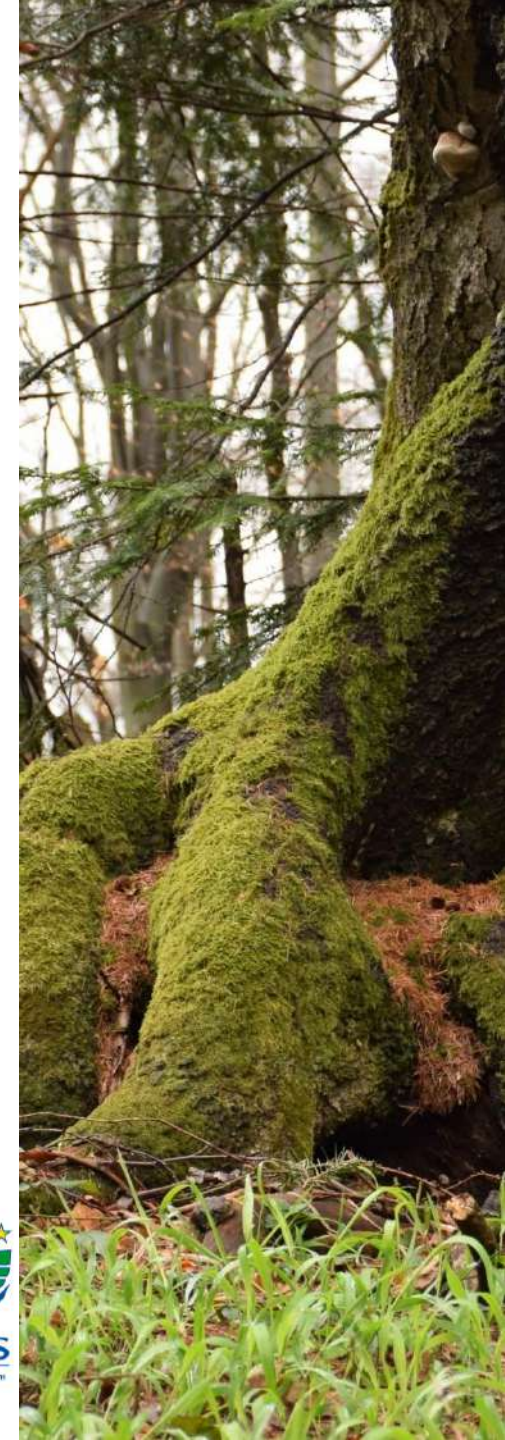
Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Od zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów [ustawy](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępniani informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko istnieje ustawowe zwolnienie – **zakaz nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu.**

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Obszary Natura 2000

Wprowadzone w Polsce w 2004 r. jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem do UE, powstają we wszystkich państwach członkowskich tworząc **Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000**

Dwa typy obszarów – „ptasie” (PLB) i „siedliskowe” (PLH)

Cel - ochrona **określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt**, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy, charakterystyczne) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy

Co wyróżnia obszary Natura 2000:

- **Obszar ochrony**, a nie **obszar chroniony** – ochronie podlega nie cały obszar ale **konkretne** siedliska przyrodnicze i gatunki,
- **Ochrona „celowościowa”** - (nie system sztywnych zakazów) **cel: utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony** gatunku i siedliska przyrodniczego - siedliska przyrodniczego i gatunku nie ubywa, są perspektywy, że jego zasoby zostaną zachowane też w przyszłości,

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Nie można podejmować działań, realizować przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszar (wyjątek: jeżeli są niezbędne dla zrealizowania nadrzędnego interesu publicznego i jednocześnie udowodniono brak alternatyw; pod warunkiem wykonania kompensacji) o czym mówi art. 33 i 34 ustawy o ochronie przyrody, w literalnym brzmieniu:

Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub*
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub*
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.*

- **ocena oddziaływania na obszar Natura 2000** jest niezależną i odrębną procedurą ocenową od ogólnej procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko
- **podstawą uruchomienia procedury „oceny naturowej”**, w tym również dla przedsięwzięcia niebędącego przedsięwzięciem "mogącym znacząco oddziaływać na środowisko,, jest potencjalna możliwość oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000
- ocena oddziaływania na obszar Natura 2000 polega na **przeprowadzeniu analizy czy dane przedsięwzięcie może istotnie pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych i/lub gatunków**, dla których ochrony obszar ten został utworzony, wpłynąć negatywnie na integralność obszaru oraz spójność całej sieci Natura 2000
- w woj. podkarpackim funkcjonuje: 7 obszarów ptasich (PLB), 55 obszarów siedliskowych (PLH), 1 obszar PLC (PLB+PLH)

Udostępnianie informacji następuje na podstawie **ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.)

Informacja o środowisku i jego ochronie udostępniana jest **na wniosek**, bez zbędnej zwłoki, **nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania wniosku**.

Udostępnienie informacji następuje **w sposób i w formie określonej we wniosku**.

Udostępnione mogą być dokumenty i dane w postaci kserokopii, wydruków, skanów, formy elektronicznej.

Informacje mogą zostać przesłane pocztą tradycyjną lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej: poczty elektronicznej (e-mail), ePUAP, e-Doręczenia. Informacje mogą zostać również udostępnione na serwerze Dyrekcji w celu ich pobrania przez wnioskodawcę.

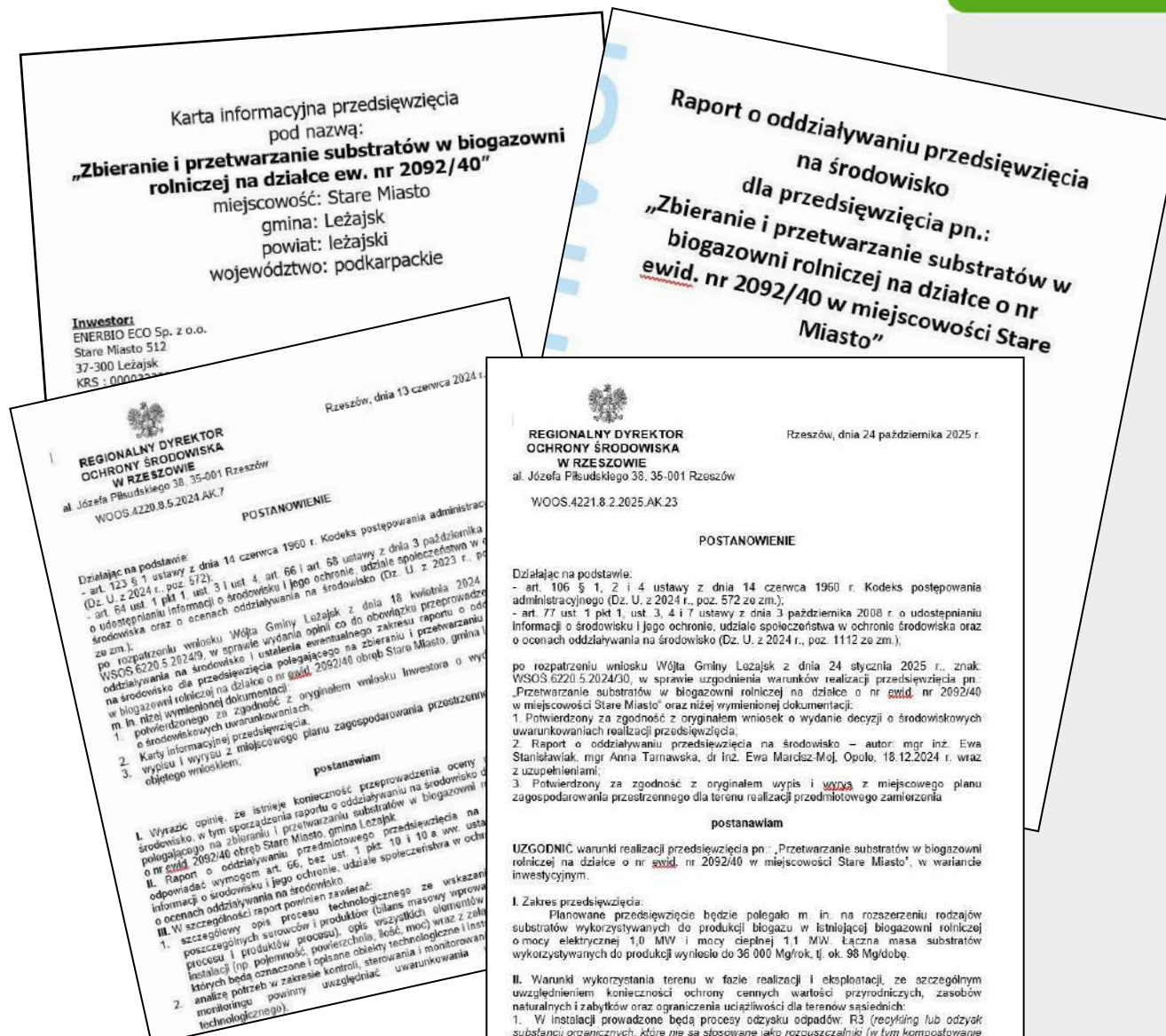

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Udostępnione mogą zostać m.in. następujące dokumenty i dane:

- karta informacyjna przedsięwzięcia,
- raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,
- dane przyrodnicze,
- dane z rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i z rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Za wyszukiwanie informacji, a także za przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku, sporządzanie kopii dokumentów lub danych oraz ich przesłanie pobierana jest **opłata**.

Stawki opłat oraz sposób ich naliczania określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie opłat za udostępnianie informacji o środowisku (Dz. U. z 2022 r. poz. 120).

Przykładowe stawki opłat:

- skanowanie dokumentów – 0,10 zł za każdą stronę,
- wydruk lub kserokopia w formacie A4 – 0,15 zł za stronę kopii czarno-białej,
- wydruk lub kopia w formacie A4 – 1,5 zł za stronę kopii kolorowej,
- nagranie danych na płytę CD/DVD – 1,5 zł za każdą płytę.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Przykładowe dane przyrodnicze znajdujące się w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie:

- Dokumentacja Planu zadań ochronnych (PZO) wraz z inwentaryzacją dla obszaru Natura 2000 – dane znajdują się na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/plany-zadan-ochronnych>
- Dokumentacja Planu ochrony (PO) wraz z inwentaryzacją dla obszaru Natura 2000 – dane znajdują się na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/plany-ochrony>
- Dokumentacja dot. rezerwatów przyrody
- Dane znajdujące się w prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, rejestrze stref ochrony ostoi wokół stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową, a także stanowisk grzybów objętych ochroną gatunkową
- Dane z rejestrów prowadzonych przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska: rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku
- Ekspertyzy wykonane na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, np. „Ekspertyza oceniającej stan populacji ślimaka winniczka *Helix pomatia* w granicach województwa podkarpackiego”, „Ekspertyza oceniająca stan populacji gawrona *Corvus frugilegus* w wybranych powiatach i miastach województwa podkarpackiego”, „Opracowanie oceniające chiropterofaunę miast Podkarpacia”

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Przykładowe dane przyrodnicze znajdujące się w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie:

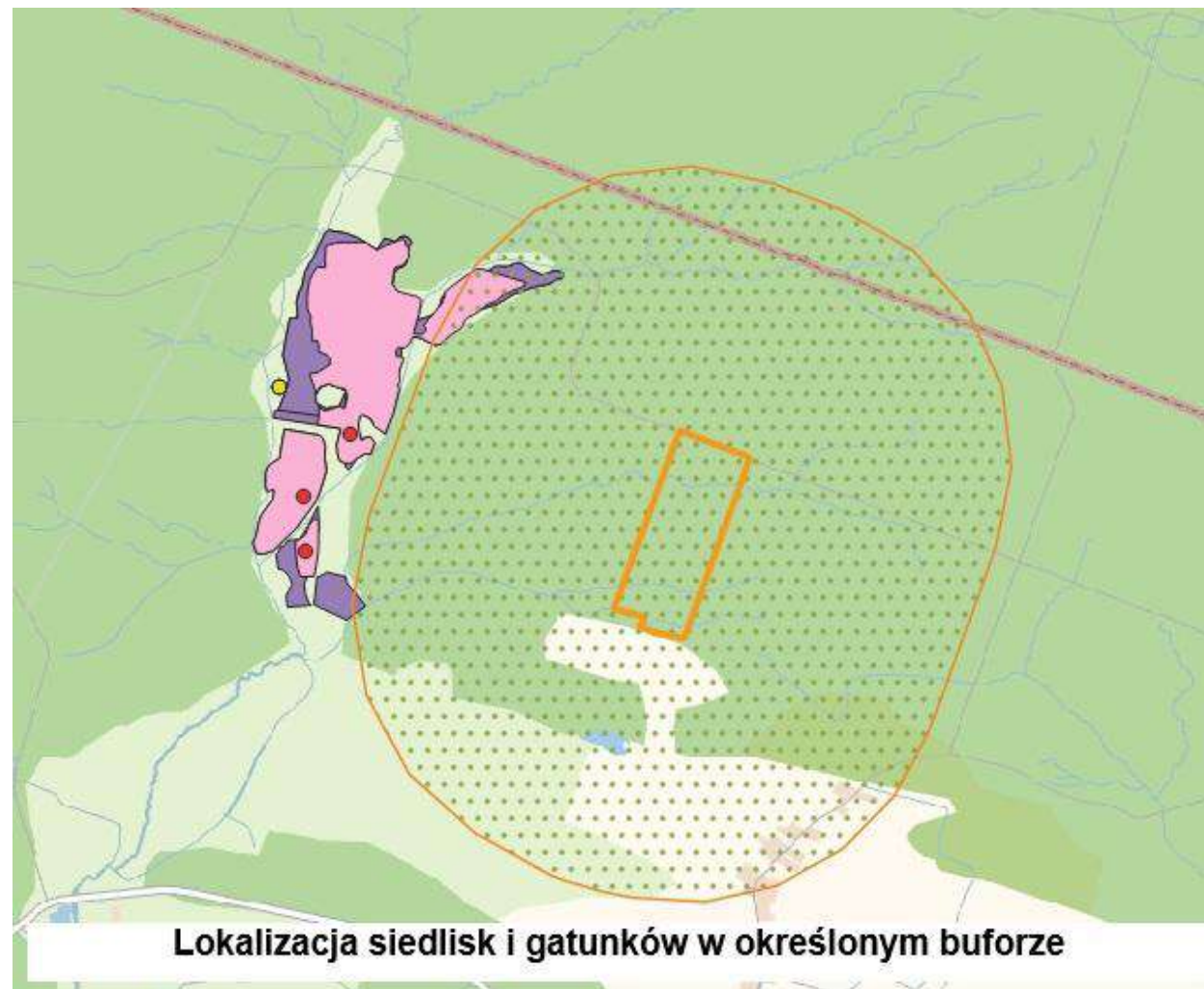
- Dane pochodzące z projektu pn. *„Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”*, realizowanego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska m.in. we współpracy z RDOŚ w Rzeszowie
- Dane przekazane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Krośnie, zgromadzone w ramach tematu badawczego BLP-436 pn. *„Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych i kulturowych”* (zleconego przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych)
- Dane przekazane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, pochodzące z wyników *„Monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000”* - w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska
- Dane o korytarzach ekologicznych wyznaczonych w *„Projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”* (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M. 2005, zaktualizowany w latach 2010 – 2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży)
- Dane o korytarzach ekologicznych w ramach projektu Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia *„Pro Carpathia”* pn: *„Ochrona ostoi karpackiej fauny puszczańskiej – korytarze migracyjne”* (realizowanym w latach 2012-2016 przy współpracy z Bieszczadzkim i Magurskim Parkiem Narodowym, Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Krośnie oraz 11 Nadleśnictwami)

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Poglądowa forma przyrodniczych – pliki .shp

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Dziękuję za uwagę

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów

tel. 17 78-50-044

e-mail: sekretariat@rzeszow.rdos.gov.pl